

Rezumatul Tezei de Doctorat

Titlu:

Efectele Pe Termen Scurt, Mediu Și Lung Ale Sancțiunilor Economice Adoptate La Nivel Internațional Împotriva Unor State Asupra Schimburilor Comerciale Internaționale.

Cuprins

INTRODUCERE

Întrebări și Obiective de Cercetare
Contribuția la Literatură

CAPITOLUL 1

(REVIZUIREA LITERATURII)

- 1.1. Comerț Internațional (Politici Comerciale)
- 1.2. Bariere în Comerț
- 1.3. Definirea Sancțiunilor
- 1.4. Consecințele Economice ale Sancțiunilor: Tipuri și Anatomie
 - 1.4.1. Sancțiuni Financiare
 - 1.4.2. Sancțiuni Comerciale
 - 1.4.3. Sancțiuni Țintite („Inteligente”)
 - 1.4.4. Alte Măsuri Coercitive cu Impact Comercial Indirect
- 1.5. Consecințele Politice ale Sancțiunilor Economice
- 1.6. Consecințele Umanitare
- 1.7. Legături între Sancțiuni și Eforturile de Combatere a Spălării Banilor (AML)
- 1.8. Rolul Instituțiilor Internaționale
 - 1.8.1. Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CS ONU)
 - 1.8.2. Uniunea Europeană (UE)
 - 1.8.3. Cadrul Legal al Sancțiunilor Statelor Unite
 - 1.8.3.1. Secțiunea 311
- 1.9. Angajarea Teoretică în Literatura privind Sancțiunile și Golurile Identificate
 - 1.9.1. Statcraft Economic în Cercetarea asupra Sancțiunilor
 - 1.9.2. Dinamica Semnalizării în Literatura despre Sancțiuni
 - 1.9.3. Efectele Sancțiunilor și Statul Țintă: Un Domeniu de Cercetare Neexplorat

CAPITOLUL 2

CADRUL CONCEPTUAL

- 2.1. Conceptele-Cheie ale Cercetării

- 2.2. Efecte pe Termen Scurt
- 2.3. Efecte pe Termen Mediu
- 2.4. Efecte pe Termen Lung
- 2.5. Strategiile de Reziliență ale Statelor Sancționate
 - 2.5.1. Divergența Comerțului
- 2.6. Interrelaționarea Conceptelor
 - 2.6.1. Sancțiunile ca Bariere Comerciale
 - 2.6.2. Costurile Economice Imediate ale Perturbărilor Comerciale
 - 2.6.3. Strategii de Adaptare și Diversificare Economică pe Termen Mediu
 - 2.6.4. Efecte Structurale pe Termen Lung: Transformare Instituțională și Economică
- 2.7. Înțelegerea Impactului Sancțiunilor asupra Comerțului prin Teoriile Relațiilor Internaționale
 - 2.7.1. Teoria Statcraft-ului Economic
 - 2.7.2. Teoria Semnalizării

CAPITOLUL 3

METODOLOGIE ȘI DESIGN DE CERCETARE

- 3.1. Metodologie
- 3.2. Designul Cercetării
 - 3.2.1. Colectarea Datelor
 - 3.2.2. Procedura de Analiză Tematică
 - 3.2.2.1. Dezvoltarea Codurilor Tematice: Procedura Sistematică în Șase Pași
- 3.3. Limitări Metodologice și Fiabilitatea Datelor

CAPITOLUL 4

ANALIZĂ COMPARATIVĂ ȘI SINTEZĂ TEORETICĂ

- 4.1. Prezentare Generală
- 4.2. Studii de Caz: Iran, Coreea de Nord și Libia
 - 4.2.1. Iran
 - 4.2.1.2. Efectele pe Termen Scurt ale Restricțiilor Comerciale asupra Iranului
 - 4.2.1.3. Efectele pe Termen Mediu ale Restricțiilor Comerciale asupra Iranului
 - 4.2.1.4. Efectele pe Termen Lung ale Restricțiilor Comerciale asupra Iranului
 - 4.2.1.4.1. Programul Nuclear
 - 4.2.1.4.2. Politica de Putere Regională a Iranului
 - 4.2.1.4.3. Presiunea asupra Economiei
 - 4.2.1.4.4. Scăderea Ratelor de Schimb
 - 4.2.1.4.5. Creșterea Prețurilor la Produse de Bază
 - 4.2.1.4.6. Provocări pentru Industria Petrolieră
 - 4.2.2. Coreea de Nord
 - 4.2.2.1. Efecte pe Termen Scurt ale Restricțiilor Comerciale asupra Coreei de Nord

- 4.2.2.2. Efecte pe Termen Mediu ale Restricțiilor Comerciale asupra Coreei de Nord
- 4.2.2.3. Efecte pe Termen Lung ale Restricțiilor Comerciale asupra Coreei de Nord
- 4.2.3. Libia
 - 4.2.3.1. Efecte pe Termen Scurt ale Restricțiilor Comerciale asupra Libiei
 - 4.2.3.2. Efecte pe Termen Mediu ale Restricțiilor Comerciale asupra Libiei
 - 4.2.3.3. Efecte pe Termen Lung ale Restricțiilor Comerciale asupra Libiei
- 4.3. Analiza Studiilor de Caz
 - 4.3.1. Perturbări Economice Imediate: Analiza Indicatorilor Cheie
- 4.4. Strategii de Reziliență Adoptate de Iran, Coreea de Nord și Libia
- 4.5. Sinteza Teoretică
 - 4.5.1. Analiză și Argumentare
 - 4.5.1.1. Transformare Economică și Coerență Instituțională
 - 4.5.1.2. Reziliența ca Semnalizare Strategică
 - 4.5.1.3. Eșecul Statului ca Barieră în Modificare și Semnalizare
 - 4.5.2. Limitări Teoretice și Evaluări Critice

CAPITOLUL 5

DISCUȚII / LIMITĂRILE STUDIULUI

- 5.1. Sfera Studiilor de Caz
- 5.2. Disponibilitatea și Fiabilitatea Datelor
- 5.3. Dependența de Date Secundare
- 5.4. Constatări Principale în Lumina Literaturii Existente
- 5.6. Implementarea Politicilor și Cercetări Viitoare

CONCLUZII

REFERINȚE

TABELE ȘI FIGURI

FIGURI

ANEXA "A"

Cuvinte-cheie

Sanțiuni economice; Comerț internațional; Teoria statcraft-ului economic; Teoria semnalizării; Iran; Coreea de Nord; Libia; Reziliență; Divergență comercială; Rețele ilicite; Coerență instituțională.

Sinteza lucrării

Această cercetare examinează efectele sancțiunilor economice pe termen scurt, mediu și lung asupra comerțului internațional și reprezintă un studiu de caz comparativ aprofundat asupra Iranului, Coreei de Nord și Libiei. Aceste state au fost selectate în mod

specific datorită expunerii lor la sancțiuni economice prelungite, ceea ce le face studii de caz ideale pentru evaluarea eficacității și a rezultatelor imediate și de durată ale sancțiunilor. Lucrarea analizează în detaliu modul în care măsurile restrictive interacționează cu diferiți factori economici, politici și sociali din aceste state, ceea ce conduce la declin economic și realiniere politică, dar și la formularea unor strategii de reziliență, care includ diversificarea comerțului, autosuficiența și crearea unor rețele economice informale.

Întrebări și obiective de cercetare

În consecință, această cercetare abordează următoarele întrebări:

1. Care sunt efectele imediate (pe termen scurt) ale sancțiunilor economice asupra comerțului internațional al Iranului, Libiei și Coreei de Nord?
2. Cum își adaptează aceste state strategiile comerciale și economice pe termen mediu, sub presiunea sancțiunilor prelungite?
3. Ce schimbări structurale pe termen lung apar în economiile și tiparele comerciale ale acestor state ca urmare a sancțiunilor îndelungate?
4. Cum influențează sancțiunile internaționale aliniamentele geopolitice și dezvoltarea strategiilor de reziliență ale acestor state țintă?

Studiul examinează, de asemenea, strategiile de reziliență adoptate de Iran, Coreea de Nord și Libia ca răspuns la impunerea sancțiunilor, care variază de la crearea unor rețele comerciale informale și adaptarea instituțională a statului până la reorientarea comerțului, substituirea importurilor și autosuficiența în sectoare critice ale economiei. Scopul este nu doar de a evalua impactul restricțiilor comerciale, ci și de a analiza modul în care aceste state răspund strategic la presiunea externă, utilizând Teoria statcraft-ului economic și Teoria semnalizării ca lentile analitice. Aceste teorii oferă cadre distincte, dar complementare, pentru a explica modul în care statele impun, interpretează și răspund la măsurile economice coercitive, precum și felul în care regimurile sancționate încearcă să comunice intenții strategice, menținând totodată funcționalitatea statului sub presiune.

Aceste cazuri au fost selectate pe baza contextelor lor geopolitice variate, dar și a expunerii comparabile la sancțiuni de lungă durată. Iran, Libia și Coreea de Nord

reprezintă regimuri de sancțiuni distincte, dar împărtășesc trăsături comune, precum dependența de resurse, semnificația geopolitică și o istorie a izolării internaționale. Diversitatea economiilor lor politice permite o analiză comparativă a diferitelor mecanisme de reziliență, asigurând atât profunzime, cât și lărgime în rezultate.

Obiectivul principal al cercetării este de a analiza efectele pe termen scurt, mediu și lung ale sancțiunilor economice și comerciale internaționale impuse asupra Iranului, Libiei și Coreei de Nord, evidențiind impactul acestora asupra comerțului internațional și strategiile de reziliență adoptate ca răspuns. Studiul urmărește să ofere o evaluare multifactorială a consecințelor măsurilor restrictive asupra acestor state, luând în calcul dinamica rolului geopolitic, a comerțului și a efectelor directe și indirecte asupra economiilor lor (comerț, exporturi, importuri, inflație, rata șomajului etc.).

Cadrul conceptual și metodologia

Cadrul conceptual al acestei teze este conceput pentru a examina sistematic efectele sancțiunilor economice internaționale pe termen scurt, mediu și lung asupra schimburilor comerciale, în mod special asupra Iranului, Libiei și Coreei de Nord. Se urmărește înțelegerea relațiilor dintre răspunsurile statelor la sancțiuni și rezultatele comerciale și economice în timp, creând o punte între teoria existentă și datele empirice.

Selecția celor trei state urmează o strategie de eșantionare intenționată bazată pe patru criterii:

- i. expunere pe termen lung la sancțiuni (cel puțin un deceniu),
- ii. tipuri de regim și structuri instituționale distincte,
- iii. disponibilitatea datelor comerciale, economice și politice relevante,
- iv. diversitatea actorilor sancționatori (Consiliul de Securitate al ONU, sancțiuni unilaterale ale SUA, restricții conduse de UE).

Datele colectate provin din surse variate pentru a construi o analiză detaliată a fiecărui caz. Sursele primare includ rapoarte guvernamentale oficiale, rezoluții ONU și acorduri

internaționale privind sancțiunile. Datele secundare includ literatura academică și rapoarte ale think tank-urilor, care oferă context suplimentar. Datele economice (creșterea PIB, inflația, șomajul, datoria publică raportată la PIB) provin din baza de date a Băncii Mondiale.

Analiza tematică a fost considerată potrivită pentru natura complexă și calitativă a întrebărilor de cercetare. Metoda lui Braun și Clarke (2006) oferă o structură clară și flexibilă, permițând apariția naturală a tiparelor din datele calitative detaliate. Analiza tematică a fost aplicată pe documente de politici, rapoarte diplomatice, interviuri, discursuri și analize media, pentru a dezvălui motivațiile și percepțiile care modelează rezultatele.

Constatări principale

Analiza Iranului, Libiei și Coreei de Nord arată că utilitatea sancțiunilor rămâne mixtă și dependentă de context atunci când sunt concepute ca instrumente de coerciție economică. Sancțiunile rareori conduc la concesii politice directe; efectele lor sunt influențate de alianțele geopolitice ale țării țintă, reziliența economică și adaptabilitatea instituțiilor interne.

Exemplul Iranului arată că sancțiunile au provocat dificultăți economice severe pe termen scurt, dar au determinat și o orientare strategică către autosuficiență și consolidarea relațiilor cu state non-occidentale, precum Rusia și China.

În Libia, sancțiunile au contribuit la destabilizarea politică, intensificând vulnerabilitățile guvernării existente și favorizând colapsul instituțional.

În Coreea de Nord, sancțiunile internaționale nu au reușit să stopeze programul nuclear, regimul reușind să-și mențină controlul asupra structurilor economice și să se finanțeze prin rețele ilicite.

Aceste rezultate contrazic ipoteza tradițională a Teoriei statcraft-ului economic, conform căreia presiunea economică produce conformare politică. Mai degrabă, constatările se aliniază teoriilor alegerii publice și teoriilor „second-best”, care susțin că

sancțiunile creează distorsiuni economice neplanificate, consolidând regimurile autoritare și piețele negre.

Argumentul central al studiului este că statele sancționate nu sunt receptori pasivi ai presiunii externe, ci actori strategici care dezvoltă și aplică comportamente adaptive. Factorii interni – reziliența instituțională, angajamentele ideologice și poziționarea geopolitică – modelează eficacitatea acestor adaptări.

Iranul, de exemplu, și-a diversificat economia și a realiniat relațiile comerciale, folosind în același timp semnale deliberate de rezistență, precum decizii legate de programul nuclear. Coreea de Nord, bazată pe un control centralizat, a exploatat canale neconvenționale, inclusiv criminalitatea cibernetică, și a utilizat testele militare ca semnale costisitoare de putere.

În contrast, Libia arată limita acestor cadre teoretice: prăbușirea coerenței statale face imposibile atât adaptarea economică, cât și semnalizarea strategică.

Lucrarea concluzionează că pentru ca sancțiunile să fie mai eficiente și mai predictive, politicile viitoare trebuie să depășească calculele pur economice și să ia în considerare structurile politice interne, formele de reziliență instituțională și strategiile de semnalizare ale statelor țintă.
